

Kongeloven, 1665

Kongeloven var enevældens forfatning. Den blev udformet af Frederik III og ikke mindst af dennes sekretær Peter Schumacher. Først i 1671 blev loven kendt udenfor hoffets allersnævreste cirkler, da den under Christian Vs salving i Frederiksborg Slotskirke blev læst højt. I 1709 blev den trykt og offentliggjort. Loven var gældende retsgrundlag for kongemagten frem til 1849. Uddrag.

- 1.** Den bedste begyndelse til alting er at begynde med Gud. Det første derfor som vi for alting alvorligt vil befale i denne kongelov er: At vores efterkommere, børn og børnebørn i tusind led på fædrene og mødrene side, enevoldsarvekonger over Danmark og Norge, skal ære, tjene og dyrke den ene rette og sande Gud på den måde og maner som han sig i sit hellige og sande ord har åbenbaret - og sådan som vores kristelige tro og bekendelse klart melder om det efter den form og måde som den rent og uforfalsket er blevet fremlagt og fremstillet i den lutherske trosbekendelse år 1530.
- 2.** Danmarks og Norges enevolds-arvekonge skal herefter være og af alle undersåtter holdes og agtes for det ypperste og højeste hoved her på jorden over alle menneskelige love - som ikke kender nogen over sig enten i gejstlige eller i verdslige sager uden Gud alene.
- 3.** Derfor skal også kongen alene have højeste magt og myndighed til at gøre love og forordninger efter sin egen gode vilje og velbehag, at forklare, forandre, formere, formindske, ja helt at ophæve de forrige af ham selv eller af hans forfædre givne love og ligeledes at undtage hvad eller hvem ham lyster fra lovens almindelige befaling. Denne kongelov alene undtaget da den som kongedømmets rette grund og grundvoldsløve jo endeligt skal blive uforanderlig og ubrydelig.
- 4.** Kongen skal ligeledes alene have den højeste magt og myndighed til at indsætte og afsætte alle embedsmænd - høje og lave, det være sig af hvad navn og titel de end kan have - efter sin egen frie vilje og forgodtbefindende. Alle embeder og stillinger hvilken myndighed de end har – skal have deres oprindelse af kongens enevoldsmagt som af en kilde.
- 5.** Kongen skal ene have magten over våben og væbning og til at føre krig, indgå forbund og ophæve dem med hvem han finder det for godt hvornår han finder det for godt. Desuden til at pålægge told og al anden skat – eftersom jo enhver vel ved at riger og lande ikke trygt kan besiddes uden med væbnet magt, og krigsmagt kan ikke have uden der bliver betalt derfor og betalingen kan ikke bringes til veje på anden måde end ved skat.
- 6.** Kongen skal også have den højeste magt over gejstligheden fra den højeste til den laveste.
- 7.** Alle regeringens ærinder, breve og forretninger skal udgå i ingen andens navn end kongens og under hans signet - han skal altid selv skrive under hvis han ellers er kommet til sine myndige år.
- 8.** Kongens myndige år er hans alders 14. år.
- 9.-10.** Kongens rette kødelige moder skal være regent under kongens værgemål og formynderskabstid ... Eller den nærmeste af kongens frænder blandt prinserne af blodet.
- 19.** Fornuften og den daglige erfaring belærer om at en samlet og sammenknyttet magt er langt stærkere og af større kraft end den som er adskilt og splittet. Og jo større vælde og herredømme en konge og herre besidder jo tryggere lever han og hans undersåtter beskyttet for alle udenlandske fjenders angreb. Derfor vil vi at disse vore arvekongeriger Danmark og Norge samt alle de dertil

hørende landsdele og lande, øer, fæstninger, kongelige privilegier og forrettigheder, skatter, penge og værdigenstande, krigsmagten både til lands og til vands såvelsom alt hvad vi nu med ene-ejers ret besidder eller som herefter enten af os eller af vores efterkommere vindes med sværdet eller ved arv eller ved andet lovligt middel kommer i vor besiddelse at det altsammen intet undtaget skal uskiftet og udelt være og blive under den ene Danmarks og Norges enevolds-arvekonge. De andre prinser og prinsesser af blodet må lade sig nøje med håbet og vente indtil turen omsider kommer til dem eller deres efterkommere.